

Viking Konuşma Ölçeği, 2010©

Lindsay Pennington, Tone Mjøen, Maria da Graça Andrada, Janice Murray

Türkçe Çeviri: Kübra SEYHAN¹, Fatma ESEN AYDINLI², Mintaze KEREM GÜNEL¹, Esra ÖZCEBE², Banu ANLAR³

Amaç

Bu ölçek çocukların konuşma üretimlerini sınıflandırmak için geliştirilmiştir. Çocukların, kendilerini diğer iletişim yöntemlerini kullanarak anlaşılabilir kılma kolaylığı, farklı ölçekler kullanılarak skorlanmıştır.

Konuşma üretimi; nefes ve nefes kontrolünü, fonasyonu (konuşurken ses üreten vokal kordların titreşimi) ve artikülasyon için dudak ve dil hareketini içeren bir çok vücut fonksiyonunun kontrolü ve koordinasyonuna bağlıdır. Serebral palside motor bozukluklar farklı konuşma paternlerine yol açarak (Örneğin, nefes kontrolünde azalma, konuşmada gürlüğü kontrol etmede zorluklara neden olabilir; vokal kordların bozulmuş hareketleri nefesli veya cızırtılı ses ile ilişkilidir) , bazı ünsüzlerin üretiminde artikülasyonun bozulması belirgin bir yetersizliktir vb. Kişisel fonksiyonların her birinin etkilenme derecesi çocuktan çocuğa büyük ölçüde değişmektedir. Biliyoruz ki, dinleyenler tarafından sözcükler doğru olarak algılanırsa konuşma fonksiyonu yeterlidir. Her ne kadar anlaşılabilirlik, tam anlamıyla aktivitenin (bir mesaj iletme) bir ölçüsü olsa da, direkt olarak konuşma fonksiyonuyla ilgilidir ve bozukluk seviyelerini ayırt etmeye yardımcı olabilir.

Viking Konuşma Ölçeği 4 yaş ve üstü çocuklarda kullanım için geliştirilmiştir.

Ölçek dört seviyeye sahiptir. Seviye 1'de sınıflandırılan Serebral Palsilili çocukların konuşma üretimindeki zorlukları normal gelişmekte olan çocuklarla karşılaştırıldığında en az düzeydedir veya hiç yoktur. Konuşma gelişimi genellikle yedi yaş itibarıyla tamamlanır. Konuşma gelişiminin normal paternde olduğu çocuklar dört yaşında, bağlam dışı, çocuğun konuşmasına aşına olmayan yetişkinlerce anlaşılır olmalıdır. Konuşmalarının gürlüğünü düzenlemede herhangi bir zorlukları yoktur; konuşmaları nazal olabilir ya da nazal olmayabilir (soğuk algınlığı varmış gibi duyulur) ; sesleri cızırtının olmadığı net bir sestir ve karşılıklı konuşmada uygun, yetişkin benzeri entonasyon paternlerini kullanabilirler. Bununla birlikte dört-altı yaş aralığındaki çocuklar dört yaş öncesi çocuklarda görülen bazı gelişimsel konuşma üretim hatalarını göstermeye devam edebilirler. Bazı ünsüzleri birbirlerinin yerine kullanırlar (Örn: Türkçede /k/ yerine /t/ kullanmak gibi örn: kuş→tuş) veya ünsüz düşmesi (sabun yerine sabu) veya hece yitimi (kelebek" yerine "kebek") hatalarını yapabilirler.

Ölçek ordinaldir. Seviyeler arasındaki farkların eşit aralıklarla yerleştirildiği ya da çocukların seviyeler arasında eşit oranda yayılacağı konusunda bir beklenti yoktur.

Yönergeler

Aşağıda kutu içerisindeki bilgileri doldurunuz.

Açıklamaları çocukların konuşmalarının bitiminden sonra okuyunuz. Çocuğun konuşmasını en iyi tanımlayan seviyeyi işaretleyiniz.

Çocukların olağan konuşma performansını yani; ne yapabileceklerini değil genelde ne yaptıklarını işaretleyiniz.

Çocukların yabancılar ve aşına olmadıkları karşılıklı konuşma eşleri için anlaşılabilir olduğu seviyeyi işaretleyiniz.

Çocukları tanıyan insanlar (Örn: aileler, öğretmenler) çocukların konuşmasına aşınadır, çocukların bağlam içinde tekrarlı kullanmaları yüzünden kelimeleri tanırlar ve çocukları diğer dinleyicilerden daha iyi anlayabilirler.

Çocukların konuşma tanımları

I. Konuşma motor bozukluk tarafından etkilenmemiştir.

Seviye I'deki çocuklar konuşma gelişiminin olağan paternini izlerler. Yaş/gelişim seviyesindeki diğer çocuklara benzer olarak konuşmada bazı gelişimsel konuşma üretim hatalarına sahip olabilirler.

Seviye II'deki çocukların konuşmaları motor bozukluktan etkilenmiştir. Konuşmaları genellikle anlaşılabilir fakat gelişimin olağan paternini takip etmez ve yaş/gelişim seviyesindeki diğer çocuklar gibi duyulmazlar.

II. Konuşma çok net değildir ancak çocukların konuşmasına aşına olmayan dinleyiciler tarafından genellikle anlaşılabilir.

Konuşmanın gürlüğü bire bir sohbet için yeterlidir. Ses nefesli ya da cızırtılı olabilir fakat anlaşılabilirliği bozmaz. Artikülasyon net değildir; çoğu ünsüz üretilir, ancak daha uzun ifadelerde bozulma farkedilebilir. Zorluklar farkedilmesine rağmen, konuşma genellikle bağlam dışı, çocuğun konuşmasına aşına olmayan dinleyiciler için anlaşılırdır.

Seviye II'deki çocukların konuşmaları motor bozukluktan etkilenmiştir. Onların konuşmaları zayıf, anlaşılması zor, silinmiş gibi duyulabilir, ya da gürlük uygunsuz olabilir, fakat genellikle bağlamsal ipuçları olmadan anlaşılabilir.

Seviye III'deki çocukların konuşmaları motor bozukluklar tarafından çoklu seviyelerde (Örn. nefes kontrolü, vokal kord hareketi/sesi, artikülasyon) şiddetli şekilde etkilenmiştir. Çocukların her seviyedeki hareketi, birlikte kontrol etme esnasında karşılaştıkları şiddetli zorluklar, bağlamsal ipuçları olmadan çocuğun konuşmasının anlaşılmasını zorlayıcı kılar.

III. Konuşma net değildir ve bağlam dışı, çocukların konuşmasına aşına olmayan dinleyiciler tarafından genellikle anlaşılabilir.

Konuşma için solunumu kontrol etme zorlukları - her ifade için bir kelime üretebilir ve/ya da konuşma bazen çok yüksek ya da anlaşılamayacak kadar sessizdir. Ses cızırtılı olabilir; perde aniden değişebilir. Konuşma önemli derecede hipernazal olabilir. Ünsüzlerin çok küçük bir kısmı üretilir. Zorlukların şiddeti bağlam dışı konuşmanın anlaşılmasını zorlaştırır.

Seviye III'teki çocuklar konuşmayı bir iletişim yöntemi olarak kullanır. Konuşmaları, tek kelimelik konuşmalarda, konuşmalarına aşına olmayan yetişkinler tarafından anlaşılabilir veya uzun ifadelerin içinde zaman zaman kelimeler anlaşılabilir.

Seviye IV'teki çocukların ses üretimleri vardır fakat bağlam dışı, konuşmalarına aşına olmayan dinleyicilerin anlayabileceği hiç bir kelime ya da kelime benzerlerini üretemezler.

IV. Anlaşılabilir bir konuşma yoktur.

Viking Konuşma Skalası, 2010

Çocukların konuşmasından sonra açıklamaları okuyunuz. Çocuğun konuşmasını en iyi anlatan seviyeyi daire içine alınız.

- I. Konuşma motor bozukluk tarafından etkilenmemiştir**
- JJ. Konuşma çok net değildir ancak çocukların konuşmasına aşina olmayan dinleyiciler tarafından genellikle anlaşılabilir.**
- JJJ. Konuşma net değildir ve bağlam dışı, çocukların konuşmasına aşina olmayan dinleyiciler tarafından genellikle anlaşılabilir.**
- IV. Anlaşılabilir bir konuşma yoktur.**

Çocuğun İsmi ..... Doğum tarihi.....

Viking konuşma ölçeğini dolduran kişinin ismi .....

Çocuğa Yakınlığı ..... Sınıflandırmanın tarihi .....

Copyright © Newcastle University UK, Vestfold Hospital Trust Norway, Centro de Reabilitação de Paralisia Cerebral Calouste Gulbenkian- Lisbon and Manchester Metropolitan University UK ,2011, Lindsay Pennington, Tone Mjøen, Maria da Graça Andrada and Janice Murray assert their moral right to be identified as the authors of this work

Türkçe Çeviri: Kübra SEYHAN¹, Fatma ESEN AYDINLI², Mintaze KEREM GÜNEL¹, Esra ÖZCEBE², Banu ANLAR³
Hacettepe Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, 1; Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Bölümü, 2; Dil ve Konuşma Terapisi Bölümü, 3; Tıp Fakültesi, İhsan Doğramacı Çocuk Hastanesi Pediatrik Nöroloji Bilim Dalı.